

**Česká školní inspekce
Jihomoravský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIB-1676/18-B

Název	Waldorfská základní škola a mateřská škola Brno, Plovdivská 8, příspěvková organizace
Sídlo	Plovdivská 8, 616 00 Brno
E-mail	wskola@waldorf-brno.cz
IČ	75156237
Identifikátor	691000735
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Tomáš Jedlička
Zřizovatel	Statutární město Brno
Místo inspekční činnosti	Plovdivská 8, Brno
Termín inspekční činnosti	23. 10. 2018 – 26. 10. 2018

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného mateřskou školou, základní školou, školní družinou a školním klubem podle § 174 odst. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Inspekční činnost na základě podnětů podle ustanovení § 174 odst. 6 školského zákona.

Charakteristika

Waldorfskou základní školu a mateřskou školu Brno, Plovdivská 8, příspěvkovou organizaci (dále „škola“) zřídilo v roce 2009 statutární město Brno a jako spádovou oblast jí v roce 2017 vymezilo celé území města. Škola je specifická tím, že zajišťuje předškolní, základní a zájmové vzdělávání metodami waldorfské pedagogiky. Ve školním roce 2018/2019 škola vykonávala činnost mateřské školy, základní školy, školní družiny, školního klubu a školní jídelny.

Základní charakteristika mateřské školy (dále „MŠ“) se od poslední inspekční činnosti v roce 2015 nezměnila. Vzdělávání ve třech věkově smíšených třídách MŠ poskytovala v samostatném, patrovém pavilonu propojeném s hlavní budovou školy proskleným bezbariérovým koridorem. V době inspekční činnosti bylo do MŠ přijato 73 dětí. Z celkového počtu plnilo 30 dětí povinné předškolní vzdělávání, z nich 4 měly odloženu povinnou školní docházku. Pro 2 děti se speciálními vzdělávacími potřebami (dále „SVP“) s příznými podpůrnými opatřeními MŠ v souladu s doporučením školského poradenského zařízení (dále „ŠPZ“) vypracovala individuální vzdělávací plány (dále „IVP“). MŠ vzdělávala 1 dítě s jiným státním občanstvím (Brazílie). Vzdělávání stejně jako v předchozím období probíhalo podle aktualizovaného Školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání s motivačním názvem „Svět je dobrý“ (dále „ŠVP PV“). Provoz MŠ byl od 7.30 do 17.00 hodin a měsíční výši úplaty za celodenní předškolní vzdělávání ředitel školy stanovil pro školní rok 2018/2019 na 500 Kč.

V základní škole (dále „ZŠ“) se ve 12 třídách vzdělávalo 302 žáků, z nich 200 bylo v 8 třídách prvního stupně, na druhém stupni byla v každém ročníku jedna třída. Základní vzdělávání se řídilo Školním vzdělávacím programem pro základní vzdělávání Waldorfská škola Brno (dále „ŠVP ZV“). Kapacita ZŠ byla naplněna z 83,9 %. Z celkového počtu žáků ZŠ evidovala celkem 44 žáků se SVP, kterým poskytovala podpůrná opatření 1. – 5. stupně. Pro 17 z nich zpracovala IVP a pro 27 žáků plán pedagogické podpory (dále „PLPP“). Dalším 38 žákům škola poskytovala podpůrná opatření 1. stupně bez vypracování PLPP.

Od školního roku 2015/2016 škola nově poskytovala základní vzdělávání také v oboru vzdělání 79-01-B/01 Základní škola speciální, a to ve třídě zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona pro žáky se SVP (dále „třída pro žáky se SVP“). Ve sledovaném období se v této třídě s kapacitou 8 žáků vzdělávalo 6 žáků z různých ročníků, z toho 4 žáci byli vzdělávání podle IVP vypracovaných v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro obor vzdělávání základní škola speciální (dále „RVP ZŠS“) a pro 2 žáky s doporučeným 3. stupněm podpůrných opatření škola využila minimální doporučenou úroveň pro úpravu očekávaných výstupů v rámci ŠVP ZV.

Zájmové vzdělávání ve školní družině (dále „ŠD“) bylo uskutečňováno podle Školního vzdělávacího programu pro zájmové vzdělávání – školní družina Waldorfská škola Brno (dále „ŠVP ŠD“). V sedmi odděleních bylo 173 účastníků. Úplata za ŠD byla stanovena ve výši 80 Kč měsíčně. Provoz ŠD byl zajištěn v ranních hodinách od 7.00 do 8.00 hodin a po skončení vyučování do 17.00 hodin.

Zájmové vzdělávání ve školním klubu (dále „ŠK“) bylo realizováno podle Školního vzdělávacího programu pro zájmové vzdělávání – školní klub Waldorfská škola Brno (dále „ŠVP ŠK“) v rámci volných vyučovacích hodin a po vyučování formou činností různorodého zaměření na podporu vhodného využití volného času a rozvoj všestranných zájmů žáků. Úplata byla stanovena ve výši 40 Kč měsíčně.

Podnět se týkal nízké úrovně dosahovaných výsledků vzdělávání žáků po skončení vzdělávání na 1. stupni a kvality průběhu vzdělávání.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy (dále „ředitel“) vykonává funkci od roku 2009, efektivně využívá a dále rozvíjí své manažerské dovednosti a pedagogické kompetence. Má promyšlenou koncepci rozvoje školy, která se zaměřuje na kvalitní uplatňování principů waldorfské pedagogiky při vzdělávání dětí a žáků podle školních vzdělávacích programů (dále „ŠVP“) a na naplňování požadavků společného vzdělávání. Dalšími cíli jsou zkvalitňování materiálně technického vybavení školy a vytváření vzdělávací nabídky pro všechny zájemce o školu. V koncepci a plánování ředitel klade velký důraz na týmovou spolupráci, pedagogové pod jeho vedením pravidelně diskutují o organizaci a průběhu vzdělávání, ale také o potřebě změn kurikulárních dokumentů (ŠVP) i školních předpisů upravujících fungování a vzájemné vztahy mezi aktéry vzdělávání. K hlavním cílům vedení školy patří také vytvořit optimální vzdělávací podmínky všem dětem a žákům, vzdělávat je podle jejich individuálních vzdělávacích potřeb a účinně rozvíjet potenciál každého jednotlivce. O úspěšném naplňování koncepce svědčí zejména nárůst počtu žáků ZŠ (o 34,2 % během 4 školních let). Roční plán školy 2018/2019 vychází z koncepce a obsahuje jednoznačné a splnitelné cíle. Účelně nastavená organizační struktura školy umožňuje její dobré fungování. Ředitel vhodně přenesl vybrané řídicí kompetence na další členy vedení – zástupkyni ředitele pro MŠ, zástupce ředitele pro ZŠ a vedoucí vychovatelku ŠD a ŠK. Další kompetence rovnoměrně rozvrhl výchovnému poradci, školní metodičce prevence, správci informačních a komunikačních technologií (dále „IKT“). Důležitým poradním orgánem ředitele je pedagogická rada, která projednává zásadní dokumenty školy, výsledky vzdělávání včetně případných opatření ke zlepšení aj. Specifikem školy je tzv. *kolegium učitelů*, které je tvořeno všemi pedagogickými pracovníky. Je založeno na aktivní týmové spolupráci, vyjadřuje se ke všem záležitostem školy a je velmi přínosné pro úspěšnou kooperaci, jednotný přístup k realizaci ŠVP a plynulý chod školy.

Ředitel na základě nedostatků v činnosti MŠ uvedených v předchozí inspekční zprávě a následných osobních pohovorů se všemi pedagogy přijal důsledná opatření, která příznivě ovlivnila kvalitu pedagogického procesu. Řízení MŠ bylo promyšlené, založené na jasně stanovených pravidlech a kompetencích. Jmenovaná zástupkyně ředitele pro MŠ zajišťovala velmi dobrou vzájemnou informovanost mezi MŠ a vedením. Rozvržení přímé práce pedagogů s dětmi bylo optimální, důsledně zajišťovalo jejich souběžné působení při náročných aktivitách (delší dopolední pobyty venku) i organizaci zaměřené v souladu s pojetím vzdělávání waldorfských škol na předvídatelný rytmus dne a týdne. Propracovaný systém pedagogického vedení založený na pravidelných jednáních rady kolegia složené ze zástupců pedagogů tříd a dalšího člena vedení školy, konference a jednání pedagogické rady, kterých se účastnili všichni pedagogové, a často prováděných hospitací, sloužil zejména k diskusi a projednávání otázek souvisejících se vzdělávacím procesem podle principů waldorfské pedagogiky. O jejich naplňování poskytoval spolu s výstupy z evaluační činnosti konkrétní zpětnou vazbu. Jednání se však nezabývala tématy souvisejícími se současnými požadavky na předškolní vzdělávání definovanými v Rámcovém vzdělávacím programu pro předškolní vzdělávání (dále „RVP PV“). V důsledku toho přetrvávaly nedostatky v naplňování individualizovaného pojetí předškolního vzdělávání, zejména ve vztahu k nejstarším dětem. Jejich příprava na přechod do základního vzdělávání stále nebyla dostatečně účinná. MŠ měla vedenu povinnou dokumentaci přehledně a v souladu s právními předpisy s výjimkou ŠVP PV, ve kterém chyběly některé povinné informace z okruhů obecná charakteristika školy, podmínky vzdělávání, organizace vzdělávání, charakteristika vzdělávacího programu a vzdělávací obsah a je třeba jej dopracovat.

Realizaci ŠVP PV zajišťovalo 9 pedagogických pracovníků, z nichž 2 byly asistentky pedagoga (dále „AP“) a navíc školní asistentka. V personálních podmínkách MŠ došlo od poslední inspekční činnosti k výrazné změně. Kromě jedné učitelky se vyměnil celý pedagogický kolektiv. Škole se opět nepodařilo zajistit vzdělávání učitelkami s odbornou kvalifikací. Splňovaly ji pouze 4 z nich a obě AP. V případě ostatních 3 pedagogů, kteří si kvalifikaci doplňovali studiem, škola postupovala v souladu s právním předpisem, tj. zajistila výkon přímé pedagogické činnosti učitele MŠ pedagogickým pracovníkem nesplňujícím odbornou kvalifikaci pouze po nezbytnou dobu a prokázala, že nemohla pro výkon této činnosti zajistit pedagogické pracovníky s odbornou kvalifikací.

V ZŠ učilo 24 učitelů, 12 z nich do školy nastoupilo v roce 2016 nebo později. Působilo zde 5 AP, kteří splňovali kvalifikační předpoklady a školní asistent. 6 učitelů nesplňovalo odbornou kvalifikaci pro vykonávanou přímou pedagogickou činnost. Škola prokázala, že dlouhodobě, soustavně, ale neúspěšně usiluje o zajištění výuky pedagogickými pracovníky s odbornou kvalifikací. Příčinu nestability pedagogického sboru vedení školy spatřuje (kromě soukromých důvodů – čerpání mateřské nebo rodičovské dovolené) především v náročnosti práce alternativními pedagogickými postupy a v aktuální situaci na trhu práce. Také v ZŠ plnila pedagogická rada a kolegium učitelů svoji funkci aktivně. Intenzivně se zabývala zejména průběhem a výsledky vzdělávání ve vztahu k dosahování očekávaných výstupů prostřednictvím waldorfské pedagogiky. Očekávané výstupy RVP ZV na konci 5. a 9. ročníku stanovující závaznou úroveň pro formulování výstupů v učebních osnovách v ŠVP, která musí být na konci 1. stupně a 2. stupně ZŠ dodržena, byly v ŠVP ZV uvedeny v souladu s RVP ZV. Disponibilní časová dotace byla využita v souladu s deklarovanými vzdělávacími prioritami waldorfského vzdělávacího programu k posílení výuky zejména cizích jazyků a předmětů specifických pro waldorfskou školu – eurytmie a kreslení forem. Učební plán splňoval povinné předepsané počty hodin jednotlivých vzdělávacích oborů (předmětů) na 1. a 2. stupni, současně zahrnoval principy waldorfské pedagogiky. Vzdělávací cíle ŠVP ZV vycházely ze základního konceptu waldorfské pedagogiky, kterým je celostní rozvoj osobnosti žáka. Výchovně-vzdělávací proces je zaměřen na všestranný rozvoj žáka v naukových, praktických i uměleckých oborech, který je podporován respektováním zákonitostí vývojových fází dítěte. Tomu je vhodně přizpůsoben učební plán, metody i obsah učiva. Metodika výuky v epochách je založena na rytmickém střídání tří základních částí hlavního vyučování: rytmické, výkladové či procvičovací a vyprávěcí, tyto zásady učitelé důsledně uplatňovali ve výuce. Do vzdělávacího obsahu ŠVP ZV, především do vzdělávací oblasti „Člověk a jeho svět“ na 1. stupni ZŠ, škola začlenila dopravní výchovu. Do výuky zařazovala s ní spojené činnosti, např. dopravní dny, spolupráci s Městskou policií aj. V oblasti dopravní výchovy pedagogové využívají vybrané dostupné výukové materiály.

Realizaci ŠVP ŠD a ŠVP ŠK zajišťovalo 8 vychovatelů, z toho pouze 2 vychovatelky působily ve škole dlouhodoběji, dále zde byly zřízeny 3 pozice AP. Vedoucí vychovatelka aktivně uváděla nově příchozí pedagogy, kolegium vychovatelů společně řešilo aktuální úkoly a potřeby související se vzdělávacím procesem. Pedagogičtí pracovníci ŠD a ŠK splňovali předpoklady odborné kvalifikace pro výkon přímé pedagogické práce, kterou vykonávali. Výjimkou byla vychovatelka ŠK a dvě AP, v jejich případě škola postupovala v souladu s právním předpisem, tj. zajistila výkon přímé pedagogické činnosti vychovatelky ŠK nebo AP ve ŠD pedagogickým pracovníkem nesplňujícím odbornou kvalifikaci pouze po nezbytnou dobu a prokázala, že nemohla pro výkon této činnosti zajistit pedagogického pracovníka s odbornou kvalifikací. V souladu s filozofií školy se pedagogičtí pracovníci MŠ, ZŠ i zájmového vzdělávání prioritně intenzivně a soustavně vzdělávali v tématech waldorfské pedagogiky, navíc se v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (dále „DVPP“) občas účastnili i jiných akcí (např. s environmentální tematikou,

se zaměřením na vzdělávání žáků se SVP). V MŠ přetrvávalo nedostatečné vzdělávání v problematice pedagogické diagnostiky a metod a forem práce zajišťujících individualizaci vzdělávání. To se promítlo v nižší účinnosti aktivit zaměřených na vstup do základní školy. Pedagogové ZŠ ve výuce cíleně uplatňovali formy a metody práce osvojené DVPP zaměřeným na waldorfskou pedagogiku.

Materiální podmínky školy pro vykonávané činnosti byly dobré. Škola využívala svěřenou budovu, jejíž stav však vyžaduje další provozní údržbu, což ředitel projednával se zřizovatelem. Ve sledovaném období byla provedena např. renovace podlahy a obkladů v tělocvičně, oprava školního sportoviště nebo rozsáhlá rekonstrukce školní jídelny. Od září 2015 tak škola provozovala vlastní stravovací zařízení, od ledna 2016 i pro děti MŠ. Velmi podnětné je okolí školy, kde byla vybudována řada prvků podporujících environmentální vzdělávání a rozvoj pohybové zdatnosti dětí a žáků. Rozhlehlá upravená zahrada MŠ, doplněná zajímavými herními prvky a naučná zahrada ZŠ. Ve spolupráci s rodiči škola zahájila revitalizaci atria. V materiálních podmínkách pro vzdělávání dětí v MŠ nedošlo k výraznějším změnám. Rozvržení prostoru tříd a jejich zařízení zůstalo stejné. Došlo k dovybavení kvalitními dřevěnými hračkami, didaktickými pomůckami a funkčními ponky s nářadím pro práci se dřevem, které děti přirozeně využívaly. Přetrvala však stejná výška stolů pro práci i stolování dětí, která nezohledňuje jejich velikostní rozdíly. Pozitivem bylo zřízení místnosti pro setkávání (i s rodiči), tzv. hnízda, které podporovalo komunitní pojetí činnosti MŠ. Pro kvalitní realizaci ŠVP ZV jsou významné např. dílny – keramická a pro dřevořezbu, eurytmický sál, hudebna, cvičná kuchyňka, škola má vyhovující počítačovou učebnu a ve třídách na 2. stupni disponuje didaktickou technikou. Zajímavostí je projekt „Pohyblivé třídy“, který se týká 1. – 3. ročníku ZŠ (6 tříd). Pro jeho potřeby byl ve spolupráci s rodiči pořízen a je ověřován speciální nábytek a další vybavení, umožňující rychlé přeorganizování prostorových podmínek ve třídě. Škola disponuje řadou hudebních nástrojů, má dostatek tvořivého materiálu a klade důraz na využívání přírodních surovin, především dřeva. To se pozitivně projevuje na vzhledu interiérů. Třídy jsou kromě standardních žákovských lavic a židlí vybaveny netypickým, avšak funkčním nábytkem a doplňky, mj. řezbářskými pracemi žáků i jejich rodičů, což v budově vytváří jedinečnou atmosféru. Nově zřízená třída se žáky se SVP, nazvaná „duhová třída“, měla dvě dostatečně velké místnosti vhodně vybavené relaxačním koutem, zařízení zohledňovalo zdravotní specifika žáků a byly zde vhodné didaktické, manipulační, smyslové, relaxační i kompenzační pomůcky. ŠD a ŠK měly optimální vybavení, které je rozšiřováno a renovováno zejména z rozpočtu školy, z darů nebo díky aktivnímu přístupu rodičů. Vzhledem ke zvyšujícímu se počtu žáků školy již ŠD nemá vlastní prostory, ke své činnosti využívá kmenové třídy 1. stupně ZŠ. ŠK má samostatnou místnost.

Finanční podmínky školy jsou dobré a umožňují jí naplňovat ŠVP. Ve sledovaném období využívala škola pro svou činnost příjmy zejména ze státního rozpočtu a od zřizovatele. Měla vlastní výnosy ze školního stravování, úplaty za MŠ, ŠD a ŠK a z hospodářské činnosti (pronájem tělocvičny a dalších prostor a stravné cizích strávníků). Škola získala dotaci z Úřadu práce a z prostředků EU v projektu Podpora Waldorfské základní školy a mateřské školy Brno (pozice školního asistenta MŠ, ZŠ a čtenářský klub ZŠ).

Ve škole bylo od 1. 9. 2018 zřízeno školní poradenské pracoviště, jehož členové (výchovný poradce, školní metodička prevence a dvě speciální pedagožky) velmi úzce spolupracují a poskytují účinnou metodickou podporu ostatním pedagogům. Zejména při vypracování PLPP, IVP a při řešení obtíží ve vzdělávání žáků se SVP. K dobré informovanosti o vzdělávacích potřebách těchto žáků, k prevenci problémů a přijímání účinných opatření přispívají kolegiální případové konference. V souladu s doporučením ŠPZ škola žákům se SVP poskytuje pedagogickou intervenci, předměty speciálně pedagogické péče, efektivní podporu AP, školních asistentů, využívá speciální učebnice a pomůcky.

Zejména učitelé na 2. stupni ZŠ zadávali diferencované úkoly a uplatňovali individuální přístup k žákům se SVP, v menší míře se této oblasti věnovali vyučující na 1. stupni ZŠ. Dokumentace žáků se SVP je vedena v požadovaném rozsahu. Avšak škola pro obor vzdělání základní škola speciální nevydala školní vzdělávací program. Kariérovému poradenství i prevenci rizikového chování žáků věnují pedagogové odpovídající pozornost. Třídní učitelé ve spolupráci se školní metodičkou prevence pořádají vhodné akce a preventivní programy (besedy, měsíční slavnosti, partnerské třídy v rámci školy, charitativní sbírky aj.), mj. reagující na problémy, které škola v minulém školním roce řešila ve spolupráci se zákonnými zástupci a odborníky. Škola neopomíná ani důležitost dobrých kolegiálních vztahů a pro zaměstnance tradičně pořádá společné teambuildingové aktivity. Pro vzdělávání dětí a žáků zajišťuje škola bezpečné prostředí. Prostory školy, běžně přístupné dětem a žákům, byly z hlediska bezpečnosti a ochrany zdraví vhodně zajištěny. Fyzickou prohlídkou budovy mateřské školy, základní školy a přilehlé zahrady nebyla zjištěna žádná zjevná rizika ve vztahu k dětem a žákům. Škola v této oblasti řádně vede dokumentaci, seznamuje děti a žáky s pravidly pro jejich bezpečnost a zdraví, prevence formou pravidelných poučení se pozitivně promítá v nízkém počtu úrazů. Škola poskytuje školní stravování dětem a žákům v souladu s právními předpisy. Umožňuje na základě lékařského doporučení třem dětem v MŠ dietní stravování formou stravy dodané rodiči. Zapojením do projektu „Ovoce, zelenina a mléko do škol“ pro žáky ZŠ přispívá k vytváření zdravých stravovacích návyků žáků. Třetím rokem je škola ve spolupráci s Kruhem stravování členem projektu Skutečně zdravá škola, ve kterém v roce 2017 získala bronzový certifikát za splnění potřebných kritérií.

Hodnocení průběhu vzdělávání

V MŠ došlo od poslední inspekční činnosti v průběhu vzdělávání k pozitivním změnám. Přestože organizace stále vycházela z waldorfského pojetí vzdělávání, založeného na opakování stanovených činností (např. pečení, akvarel) v průběhu týdne a základní členění dne i nadále dopoledne časově rozdělovalo na spontánní činnosti a na ně navazující společnou řízenou činnost, učitelkám se lépe dařilo během her dětem nabízet také další aktivity související se zvoleným tématem. Vedly je tím k samostatnosti v rozhodování a k odpovědnosti za realizaci zvolených činností. Systematicky podporovaly nezávislost dětí v sebeobsluze a při hledání řešení situací vzniklých ve třídě. Cíl ŠVP PV naplnit děti potřebným pocitem bezpečí a jistoty, vytvořit prostředí, kde se budou cítit přijímány a rodiče je budou s důvěrou předávat pedagogům, se MŠ dařilo plnit velmi dobře. Přístupy všech pedagogů k dětem i rodičům byly až mimořádně otevřené a empatické. Rodiče přirozeně pobývali ve třídách, někteří se zapojovali do činností dětí a vhodně je pomáhali rozvíjet. Způsob a obsah vzájemné komunikace svědčil o úzké vazbě mezi rodinou a MŠ, vysoké míře důvěry a vytvářel příjemné psychosociální prostředí pro vzdělávání dětí. Výrazně k tomu přispívaly také tzv. ranní kroužky, které byly každodenním, pravidelně se opakujícím rituálem. Navozovaly pocit sounáležitosti, vzájemnosti mezi dětmi, posilovaly jejich sebepojetí, komunikační dovednosti, ohleduplnost a citové prožívání. Významným prvkem předškolního vzdělávání bylo zařazování dalších aktivit. Pravidelné dopolední výlety do přírody efektivně rozvíjely přírodovědnou gramotnost a posilovaly fyzickou zdatnost dětí. Eurýtmie vedla děti k soustředění, rozvíjela jejich prostorovou představivost i hudební a pohybové schopnosti. Přínosem pro plynulou organizaci vzdělávání a důsledné sledování dovedností dětí (např. správné držení lžice, manipulace s přístrojem a dalšími nástroji) byla vzájemná součinnost pedagogů a AP. Vzhledem k tomu, že přítomné dítě se SVP nevyžadovalo zvýšenou podporu a spontánně se zapojovalo do všech činností, AP byli ve třídách partnery, na které se přirozeně obracely všechny děti. Přetrvávajícím problémem,

který se MŠ nepodařilo vyřešit, bylo vzdělávání nejstarších dětí. Přestože změnila organizaci (probíhala skupinově v jednotlivých třídách pod vedením další učitelky), obsah realizovaných činností neplnil efektivně účel cílené, individualizované přípravy na přechod k základnímu vzdělávání a nevedl k vyrovnávání případných deficitů školní zralosti dětí. Ve všech skupinách děti zpravidla plnily stejnou, poměrně jednoduchou činnost, bez zohlednění jejich specifických potřeb, možností a schopností.

Vzhledem k tomu, že inspekční činnost byla realizována na základě podnětu, který poukazoval na kvalitu výuky v ZŠ, bylo provedeno 30 inspekčních hospitací. Hospitovány byly všechny třídy a všichni učitelé školy. Učitelé se na výuku zodpovědně připravili a účelně promysleli její organizaci. V jejich přístupu k žákům dominovala trpělivost, zájem a vlídná důslednost. V hodinách žáky pozitivně motivovali a hodnotili, vyjadřovali důvěru v jejich schopnost dostát učebním nárokům. Nebyla zaznamenána žádná osobnostně ponižující situace, kdy by učitel porušil partnerský respektující přístup k žákovi, ani situace pedagogicky nepřijatelná spočívající v chybném nastavení výuky z pohledu didaktického. Učitelé věnovali pozornost grafickým výstupům žáků, které byly často velmi zajímavé po estetické i obsahové stránce, avšak výrazně odlišné od grafických výstupů žáků většinového vzdělávacího proudu. Přesto dokládaly průběžné naplňování učebních osnov ŠVP ZV. Ve výuce byly jen ojediněle využity učebnice, žáci pracovali s podklady připravenými pedagogy nebo si vytvářeli učební materiály sami, což rozvíjelo jejich kreativitu. Vznikající výstupy pod vedením učitelů prezentovali a systematicky si je organizovali a ukládali do portfolií. Významným pramenem informací pro žáky byly vybrané tištěné encyklopedie a knihy, práce s nimi u nich podporovala rozvoj čtenářské a informační gramotnosti.

Vzdělávání na 1. stupni ZŠ probíhalo v souladu s filozofií waldorfské pedagogiky. V průběhu výuky byly v návaznosti na probírané učivo přirozeně zařazovány pohybové prvky, rytmizace básní, říkanek, různé hudební a pracovní aktivity. Uplatňované metody činnostního učení kombinované s prvky prožitkového učení a dramatické výchovy žákům umožňovaly aktivní osvojování poznatků a dovedností. Převážně volená frontální výuka občas proložená samostatnou prací však neposkytovala žákům dostatek příležitostí ke vzájemné komunikaci a spolupráci. Únava žáků byla dobře eliminována střídáním činností a zařazováním relaxačních aktivit. Atmosféru v některých třídách však nepříznivě ovlivňoval hluk způsobený nedodržováním organizačních či komunikačních pravidel ze strany žáků. Jeho zmírnění museli vyučující věnovat zvýšenou pozornost na úkor doby samotné výuky. Žáci dostávali od vyučujících konkrétní zpětnou vazbu, pozitivní hodnocení mělo příznivý dopad na jejich motivaci k práci. Ke konstruktivnímu sebehodnocení a vzájemnému hodnocení vedeni nebyli. Rezervy byly shledány v závěrečném shrnutí učiva včetně zhodnocení průběhu vyučovacích hodin a zadávání diferencovaných úkolů podle možností a schopností jednotlivých žáků.

V hospitovaných hodinách s výjimkou českého jazyka ve 4. ročníku nebyla zařazena práce s textem, nelze tedy jednoznačně posoudit úroveň čtenářských dovedností žáků 1. stupně a celkově jejich čtenářské gramotnosti. Kvalita psaného projevu žáků vykazovala individuální rozdíly, ojediněle byly zjištěny nedostatky v nesprávné fixaci tvarů psacího písma a technice psaní číslic. Vzdělávací výsledky žáků v anglickém jazyce a matematice odpovídaly očekávaným výstupům stanoveným v ŠVP ZV. Výuku cizího jazyka však vyučujícím komplikoval vysoký počet žáků ve třídě, a to ve 3. ročníku (25 žáků) a 4. ročníku (26 žáků). Škola nevyužila práva rozdělit třídy na skupiny, kde nejvyšší počet žáků ve skupině pro výuku cizího jazyka je 24.

Hodiny matematiky na 2. stupni (všechny ročníky) byly promyšleně naplánovány a vzdělávací cíle nastaveny v souladu se ŠVP ZV. Při opakování a procvičování učiva žáci prokazovali osvojení standardních početních znalostí a dovedností, mezi výkony

jednotlivých žáků byly větší rozdíly (např. při rýsování kružnic). Byly využity matematické rozcvičky, jednoduché a středně obtížné početní úlohy i problémové úlohy zaměřené na rozvoj logického myšlení žáků (hlavolam, šifra, tvorba rovnice). Pouze žáci 9. ročníku počítali s pracovní učebnicí zaměřenou k přípravě na přijímací zkoušky. Učitelům se dařilo střídáním forem a metod práce žáky dobře aktivizovat, využili k tomu různých pomůcek, v epochové matematice i zpěv, rituální cvičení, početně-pohybovou hru, společnou hru na flétny, byla zařazena práce ve dvojicích a ve skupinách. To vše přispívalo k udržení pozornosti a zájmu žáků o výuku. Učitelé vnímali potřeby žáků a poskytovali jim pomoc. Žákům s pomalejším pracovním tempem byly nedokončené úkoly zadány jako domácí práce, učitelé vyzývali žáky k účasti na doučování.

V přírodovědném semináři žákyně 6. ročníku referovaly o individuálním celoročním projektu „Můj strom“. Průběžné plnění promyšleně zadávaných úkolů dokládaly pestrým portfoliem. Během prezentace se kromě kvality dlouhodobé samostatné činnosti žákyň prokázaly jejich velmi dobré komunikační dovednosti a individualita. Učitelka výkony vhodně usměrňovala, motivačně formativně hodnotila a vytvořila optimální prostor pro vzájemné hodnocení i naslouchajícím žákům. Na ztrátu pozornosti u některých žáků učitelka vhodně reagovala změnou – zadáním samostatné práce. Žáci se zájmem začali plnit zadaný úkol, využívali k tomu osvojené znalosti, ve třídě dostupné přírodovědné publikace (klíče, encyklopedie) a pracovní listy, učitelka podporovala jejich spolupráci.

Informatika v 9. ročníku byla jedinou hospitovanou hodinou na 2. stupni, kde žáci i učitel využili ve výuce IKT. Žáci vyslechli výklad podpořený projekcí postupu a zadání. Pak, při samostatné práci s PC, prokazovali dobré uživatelské dovednosti, orientovali se v nabídce aplikací a v systému souborů, uměli vyhledávat a zpracovávat informace, aktivně vytvářeli podle jasně zadaných pokynů a kritérií pozvánku.

Výuka českého jazyka v 7. ročníku prostřednictvím epochy měla strukturu vycházející ze zásad waldorfské pedagogiky. Po motivačním úvodu se učitelka zaměřila na rozvoj komunikačních a sociálních kompetencí žáků formou skupinové práce zabývající se problematikou kyberšikany. Při prezentování výstupů bylo zřejmé, že jednotliví žáci mají s IKT, konkrétně s užíváním sociálních sítí, velmi rozdílné zkušenosti, z nichž vycházeli při formulování postojů k navozeným, promyšleně položeným otázkám. Během prezentace skupinové práce žáci velmi dobře argumentovali, přínosem bylo funkční sebehodnocení a vzájemné hodnocení. V další části epochy proběhlo opakování učiva 6. ročníku. Žáci svědomitě vypracovali zadaná cvičení. Jejich čtenářské dovednosti měly úroveň odpovídající jejich věku, i když rozdílnou, někteří žáci četli hůře a pomaleji. Samostatně psané texty, které žáci v závěru epochy vytvořili na základě zapamatování obsahu společné četby v předchozích dnech, popř. s využitím úryvku v čítance, měly očekávanou úroveň.

Sledovaná výuka anglického jazyka měla vynikající úroveň. Z projevu vyučující byla patrná jistota v používání cizího jazyka. Dařilo se žáky zaujmout a motivovat. Žáci se snažili precizně plnit zadané úkoly i proto, že vyučující je povzbuzovala, průběžně chválila a v případě potřeby k tomu vhodně využívala práci s chybou. Metody a formy práce se účelně střídaly, dílčí úkoly byly zařazovány promyšleně s cílem rozvíjet komunikativní dovednosti. Zařazené hodnocení a sebehodnocení bylo vždy účelné a motivační.

V hospitovaných hodinách německého jazyka vyučující kladla na žáky jasné a splnitelné požadavky. Vhodně využívaný podpůrný materiál a střídání činností přispělo k tomu, že žáci udrželi pozornost celou vyučovací hodinu a ochotně spolupracovali. Cíle hodin se tak dařilo dobře naplňovat a část žáků projevovala a uměla prakticky využít velmi dobré znalosti a dovednosti. V některé z hodin však bylo učivo osvojováno pouze receptivní formou bez výraznější podpory žáků k aktivnímu mluvnímu projevu.

Hospitovaná epochová výuka dějepisu byla velmi kvalitně rozdělena na rytmickou, pracovní a vyprávěcí část. Po úvodní hudební chvílce jako nedílné součásti každodenního školního

života bylo žákům předáváno učivo dějepisu v souvislostech a v návaznosti na předchozí vyučovací hodinu. Výuka byla správně obsahově a metodicky přizpůsobena úrovni vývoje žáků a zaměřena nejen na rozvoj znalostí, ale i na otázky zaměřené na významné souvislosti vývoje společnosti. Řízeným rozhovorem a prací s odborným textem byli žáci vedeni k vyvozování nových poznatků s využitím jejich dosavadních znalostí.

Hudební projev žáků vyšších ročníků (zpěv, hra na nástroje) v epochách a na každodenním „ranním zdravení“ měl mimořádnou, vysokou úroveň.

Výuka na 2. stupni probíhala klidně, žáci dodržovali nastavená pravidla a chovali se k sobě vzájemně i k pedagogům ohleduplně. Příjemná atmosféra v hodinách podporovala efektivní využití vyučovacího času. Tam, kde to bylo účelné nebo potřebné, byla využita diferenciacce s ohledem na individuální vzdělávací předpoklady žáků. Cílené vedení žáků k účelnému sebehodnocení a vzájemnému hodnocení bylo zařazeno v nižší míře a opakovaně chybělo zhodnocení průběhu hodiny nebo jej okrajově provedl pouze učitel, na úkor rozvoje komunikačních dovedností žáků. Minimálně bylo k podpoře názornosti výuky nebo k práci s informacemi využito didaktické techniky, což nerozvíjelo kompetence žáků v oblasti využití IKT.

Ve třídě pro žáky se SVP byli zařazeni žáci různých ročníků 1. i 2. stupně ZŠ, což zvyšovalo nároky na organizaci vzdělávání. Na efektivním vedení vzdělávání se rovnoměrně podílely učitelka a AP. Svým trpělivým přístupem a vhodnými reakcemi na chování žáků vytvářely klidné pracovní prostředí a podporovaly u nich vytváření pozitivního vztahu ke škole. S ohledem na vzdělávací potřeby a podle druhu postižení jednotlivých žáků uplatňovaly vhodné metody a formy práce. Výuku individualizovaly, důraz kladly zejména na důsledné upevnění učiva a jeho využití v praktickém životě. Pokud to individuální možnosti a schopnosti žáků dovolovaly, byli vedeni k samostatnému plnění úkolů. Pokyny pro ně byly jednoduché a konkrétní, pedagožky důsledně dbaly o to, aby žáci zadané úkoly pochopili. Pro podporu dorozumění žáka s PAS zdařile uplatňovaly náhradní komunikační systémy. Pozitivem byla soustavná motivace a povzbuzování žáků, snaha o jejich aktivní zapojení do realizovaných činností a vytváření podmínek pro maximální rozvoj zejména sociálních a komunikačních schopností žáků, sebeobsluhy a jejich pracovních dovedností. Ti se uměli v prostředí třídy dobře orientovat, pracovali podle naučeného pracovního postupu. Většina z nich se dokázala soustředit na práci a ochotně plnili zadané úkoly podle instrukcí. Odpovídající pozornost byla též věnována sebehodnocení žáků.

ŠD navazovala svojí kreativní nabídkou a organizací na zásady waldorfské pedagogiky, rozvíjela smysl žáků pro odpovědnost za vlastní jednání, podporovala jejich tvořivost a podněcovala je k soustavnému rozvíjení vlastních schopností a dovedností. Celoroční práce se řídila tematickými plány, byla založena na aktivitách ve vztahu k měsícům, svátkům a k tradicím roku. Činnosti byly přizpůsobeny zájmům účastníků a možnostem školy. ŠD pravidelně využívá keramickou dílnu a cvičnou kuchyňku, kde žáci s dopomocí vychovatelů připravují různé pokrmy. V rámci tzv. lesní družiny se každý týden koná odpolední výlet do blízkého lesa, pobyt zde vytváří podmínky pro rozvoj individuálních dovedností a sociálních kompetencí žáků a jejich přírodovědné gramotnosti. V úvodu odpolední činnosti, po každodenním přivítání, byl zařazen odpočinkový program ve formě vyprávění příběhu, čtení pohádek a následného volného programu. Vychovatelé dbali na výchovu ke zdravému životnímu stylu, velkou část doby strávené v ŠD trávili žáci venku, zejména na školní zahradě a školním hřišti. Metody práce volili vychovatelé podle potřeb žáků svého oddělení tak, aby u nich rozvíjeli schopnost samostatného rozhodování, radost z vědění a zvědavost. Žáci byli vedeni k všestranné, účinné a otevřené komunikaci, uměli naslouchat a porozumět druhým a respektovali jejich názory.

Pro vzdělávání žáků se ŠVP v ZŠ i ve ŠD byla přínosná práce AP, kterým se dařilo přirozeně začleňovat integrované žáky do výuky, podle potřeby pomáhat i ostatním žákům ve třídě. AP účelně spolupracovali s vyučujícími a vychovateli při realizaci vzdělávacích činností.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Vzdělávací výsledky a pokroky dosahované jednotlivými dětmi v MŠ učitelky průběžně sledovaly a zaznamenávaly prostřednictvím vlastního formuláře, který se svým pojetím zaměřoval více na fyzické a osobnostní projevy, méně se věnoval oblasti vývoje jednotlivých psychických funkcí. Zejména u dětí plnicích povinné předškolní vzdělávání nebylo zřejmé, jak je ověřována jejich celková připravenost na přechod do základního vzdělávání. Informace které pedagogická diagnostika poskytovala, nebyly úplné a spíše ojediněle obsahovaly údaje o tom, jaká opatření pro vyrovnávání individuálních nerovnoměrností ve vývoji dětí budou přijímána. Pedagogové nedokázali zjištění využít jako východisko pro plánování vzdělávací nabídky individualizované na základě vzdělávacích potřeb, možností a schopností dětí (zejména dětí plnicích povinné předškolní vzdělávání).

MŠ dosahovala u dětí velmi dobré výsledky v sociální a přírodovědné gramotnosti. Děti se chovaly přirozeně, ohleduplně a ochotně si pomáhaly. Bez problémů navazovaly kontakt s dospělými, komunikovaly mezi sebou, uměly formulovat otázky a sdělit svá přání a požadavky. Při zvolených činnostech se dokázaly dohodnout na postupu a rozvíjet je. Znaly velké množství básní, říkadel a písní. Dodržovaly třídní pravidla vztahující se zejména k zavedeným rituálům, přirozeně plnily povinnosti související s úklidem hraček a pomůcek. V sebeobsluze byly samostatné, měly upevněné hygienické i společenské návyky. Velmi dobrou úroveň v přírodovědné gramotnosti prokazovaly množstvím poznatků o přírodě, ročním období i o životním prostředí. Děti plnicí povinné předškolní vzdělávání byly při pohybových činnostech obratné, měly přiměřeně rozvinutou motoriku. Správně užívaly základní prostorové a časové pojmy. Dokázaly třídit předměty na základě určeného znaku a při činnostech uplatňovat dříve získané zkušenosti.

V souladu s pravidly hodnocení výsledků vzdělávání žáků uvedenými ve školním řádu ZŠ a v ŠVP ZV žáci nejsou hodnoceni klasifikací. Po celou dobu povinné školní docházky jsou žáci průběžně i na vysvědčení hodnoceni slovně. Celkového hodnocení na vysvědčení „prospěl“ dlouhodobě dosahují všichni žáci bez rozdílu. Průběžné slovní hodnocení výsledků vzdělávání má mnoho forem, což je precizně nastaveno ve školním řádu ZŠ a v ŠVP ZV. Ve vzdělávacím procesu byly zaznamenány různé podoby slovního hodnocení žáků ve všech ročnících, přestože v termínu inspekční činnosti v souladu s plánem probíhala teprve druhá etapa epochové výuky. Žáci byli hodnoceni např. v epochových sešitech, v osobních složkách, které obsahovaly kritéria hodnocení a portfolio prací žáka, formou tzv. zpětného pohledu (důraz na formativní sebehodnocení a sebepojetí), obsáhle byly hodnoceny kulturní deníky, byl veden pracovní deník, žáci si zapsali své týdenní hodnocení, v průběhu a zejména po skončení epochy učitelé provedli písemné individuální závěrečné slovní hodnocení každého žáka. K posouzení škola poskytla absolventské práce žáků minulého 9. ročníku, které byly velmi kvalitní. Některé práce žáků na 2. stupni byly hodnoceny procentem úspěšnosti. Hodnocení vycházelo z předem daných kritérií a podrobně popisovalo míru zvládnutí učiva.

Pedagogové ZŠ využívají k ověřování naplňování očekávaných výstupů také tradiční nástroje, jako jsou písemné práce, diktáty, slohové práce, testy, a to zpravidla ve vyšších ročnících, zejména na 2. stupni ZŠ. Ověřování znalostí žáků 1. stupně testováním je waldorfskou školou považováno za nevhodné. Dosažení očekávaných výstupů, které jsou závazné na konci 2. období (tj. po 5. ročníku ZŠ), škola ověřovala posouzením portfolio a celkových výsledků žáka. Externí nástroje pro ověření výsledků vzdělávání žáků a jejich

učebního pokroku škola nevyužívala. Testů ČŠI, kde zadávané úlohy z matematiky, českého a anglického jazyka vycházely z ilustrativních úloh ke standardům pro základní vzdělávání (Příloha RVP ZV vydaná v roce 2013), se ve školním roce 2014/2015 zúčastnili pouze 4 z 25 žáků 5. ročníku. Škola poskytla ČŠI výsledky žáků v jednotné přijímací zkoušce přijímacího řízení do maturitních oborů středního vzdělávání. Ve školním roce 2016/2017 zkoušku konalo 23 z 24 žáků 9. ročníku. Celkový skóre jejich výsledků v českém jazyce byl o 8,8 %, v matematice o 12,5 % lepší ve srovnání s testovanými žáky v celé ČR. Ve školním roce 2017/2018 zkoušku konalo 20 z 24 žáků 9. ročníku. Jejich celkový skóre byl ve srovnání s celorepublikovým průměrem vyšší v českém jazyce o 18,4%, v matematice o 12,6 %. Čtyři žáci z těch, kteří přijímací zkoušky nekonali, byli v době přijímacího řízení již přijati na některý z uměleckých oborů. Výše uvedené výsledky dokazují, že škola žáky v testovaných oblastech velmi dobře připravila na pokračování ve vzdělávání. Z ankety školní úspěšnosti, shrnující názory žáků 2. stupně ZŠ na výuku, hodnocení, náročnost a vlastní zapojení, na kterou ČŠI odpovědělo 64 žáků ze 7. – 9. ročníku, vyplývají následující skutečnosti: Většina žáků se shoduje, že jim učitelé vysvětlují učivo srozumitelně, vedou je k samostatnému učení, k práci s informacemi, ve výuce využívají i praktické činnosti, výuka je zajímavá, zahrnuje práci ve dvojicích a ve skupinách a má přiměřené tempo. Mezi žáky převažoval názor, že se ve škole hodně naučí, učitelé se o ně zajímají a podporují jejich zájmy a koníčky. Uvedli, že výuka obsahuje projekty, které propojují více předmětů. Pouze menší část žáků se vyjádřila, že často něčemu nerozumí a učí se jen nazpaměť. Většina žáků se shodla, že hodnocení je spravedlivé, učitelé hodnotí výsledky tak, že je jasné, co může žák udělat, aby se zlepšil. Pouze pro menší část žáků platí, že je pro ně učivo příliš těžké, ve škole často chybí anebo se necítí dobře mezi spolužáky. V průběhu inspekční činnosti se neprokázaly informace uvedené v podnětu, zejména o nízké úrovni znalostí žáků na konci 2. období základního vzdělávání.

Prioritou ŠVP ZV je výuka cizích jazyků, žáci se učí anglický jazyk a jako další cizí jazyk již od 1. ročníku německý jazyk. Zde je nutno upozornit, že dosažení očekávaných výstupů pro druhý cizí jazyk je závazné na konci 3. období, tj. v 9. ročníku, což vyplývá také z poznámek ke vzdělávacím oblastem na 2. stupni ŠVP ZV.

Škola má nastavený systém předávání informací o výsledcích vzdělávání žáků, který je založen především na častém osobním kontaktu třídního učitele se zákonnými zástupci (dále také „rodiče“). Zejména na třídních schůzkách, které se pro všechny ročníky konají v měsíčních intervalech. Sleduje a vyhodnocuje spolupráci, avšak nevyžaduje aktivní přístup zákonných zástupců. Pokud se některý rodič dlouhodobě schůzek nezúčastňuje nebo je na jednáních pasivní, nemá škola dostatečnou zpětnou vazbu, zda je dobře seznámen s průběžnými výsledky vzdělávání svého dítěte a zda rozumí uplatňovanému způsobu hodnocení a je s ním ztotožněn. Jen v několika případech rodič stvrdil seznámení se slovním hodnocením svým podpisem. Mnohotvárné a složité slovní hodnocení může být pro některé rodiče nesrozumitelné a jeho výpovědní hodnota nízká. Obzvláště, pokud bude porovnáváno s tradičním hodnocením klasifikací. Avšak škola pokládá zákonné zástupce žáků za zásadní partnery. Úzká spolupráce s rodinou a budování společné komunity je součástí její filozofie, kterou se až na výjimky daří naplňovat na úrovni převyšující běžnou praxi. Škola opakovaně získala certifikát „Rodiče vítáni“, je členem SBOŠ – Síť brněnských otevřených škol. Převládá častá a otevřená komunikace. Řada rodičů se aktivně zapojuje do činností školy (slavnosti, brigády, materiální podpora), jsou iniciativní v tzv. kruzích rodičů. Rodiny žáků se stávají členy spolku W-alternativa, jehož prostřednictvím školu i sponzorují. Dalšími významnými partnery školy jsou zřizovatel, šestičlenná školská rada, městská část Brno-Žabovřesky. V otázkách problematiky společného vzdělávání jsou to ŠPZ. Škola se angažuje v Asociaci waldorfských škol. Organizuje setkávání, vzájemné hospitace a výměny zkušeností pedagogů waldorfských škol, spolupracuje s Mezinárodní asociací pro

waldorfskou pedagogiku ve střední a východní Evropě, jejíž odborníci během návštěv školy mj. formou hospitací sledují kvalitu výuky. O své vzdělávací nabídce a průběhu vzdělávání škola informuje ve výročních zprávách o činnosti, formou Pátečních listů nebo na pravidelně aktualizovaných, informačně obsáhlých webových stránkách.

Závěry

Vývoj školy

Od poslední inspekční činnosti v květnu 2015 došlo k následujícím změnám:

- V MŠ došlo ke změně vedoucí učitelky a kromě jedné učitelky se vyměnil celý pedagogický sbor, což mělo příznivý dopad na průběh vzdělávání.
- Zvýšila se kvalita pedagogického procesu v MŠ. Pedagogům se lépe dařilo ponechávat dětem samostatnost v rozhodování a volbu aktivit v době mimo činnosti související s waldorfským principem předvídatelného rytmu dne a týdne.
- V MŠ přetrvávají problémy v účinnosti pedagogické diagnostiky a jejím využití pro individualizaci vzdělávání, zejména ve vztahu k dětem plnícím povinné předškolní vzdělávání.
- Zvýšil se počet žáků ZŠ a počet tříd, škola tím reagovala na zvyšující se zájem o waldorfské vzdělávání a vedení školy se podařilo vytvořit vhodné podmínky.
- Vznikla třída pro žáky se SVP, tzv. duhová, přirozeně se začlenila do chodu ZŠ, podporuje rozvoj sociálních kompetencí žáků – toleranci, respektování odlišností a schopnost spolupráce.
- Od září 2015 škola provozuje vlastní stravovací zařízení, jehož provoz byl v lednu 2016 rozšířen i pro děti MŠ.

Silné stránky

- Vedení školy má realistickou vizi a koncepci, s níž jsou ztotožněni pedagogové školy, což dokládá jejich aktivní účast na DVPP se zaměřením na waldorfskou pedagogiku, intenzivní výměna zkušeností a nastavený systém hospitací včetně kvalitní zpětné vazby.
- Vhodně volené aktivity a zavedený rytmus dne a týdne výrazně podporují sociální a přírodovědnou gramotnost dětí v MŠ.
- V ZŠ je poskytována podpora při vzdělávání všem žákům a je jim věnována náležitá pozornost podle jejich individuálních vzdělávacích potřeb.
- Škole se dlouhodobě daří úspěšně připravovat žáky 9. ročníku k přijímacímu řízení do maturitních oborů středního vzdělávání, kam se hlásí téměř všichni žáci. Na vysoké úrovni jsou muzikální dovednosti žáků 2. stupně ZŠ.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Pedagogická diagnostika vedená v MŠ postrádala některé důležité oblasti související zejména se školní zralostí. Pro plánování cíleného vyrovnávání nerovnoměrností ve vývoji dětí před vstupem do ZŠ proto nebyla účinná a zvolené aktivity měly nízkou efektivitu.
- Výuka cizích jazyků na 1. stupni ZŠ ve třídách s vysokým počtem žáků byla z důvodu jejich nerespektování nastavených pravidel chování méně efektivní, výukový čas proto nemohl být dobře využit k rozvoji jejich jazykové a komunikační gramotnosti.

- Škola nezpracovala školní vzdělávací program pro obor vzdělání základní škola speciální, v němž byli vzděláváni žáci od školního roku 2015/2016.
- Ojedinelé využívání IKT učiteli a všemi žáky ve výuce nepodporovalo rozvoj digitální gramotnosti žáků, budování jejich bezpečného chování při práci s IKT a prohlubování předpokladů žáků pro uplatnění v profesním životě.
- Nastavená pravidla a mechanismy pro komunikaci mezi školou a zákonnými zástupci žáků přes jejich šíři neposkytovala škole kvalitní zpětnou vazbu o porozumění a akceptování slovního hodnocení všemi zákonnými zástupci.

Příklady inspirativní praxe

- Otevřenost MŠ zákonným zástupcům a systematická komunikace s nimi se pozitivně promítaly v jejich oboustranně až mimořádně vstřícných vztazích. Zákonní zástupci přirozeně využívali možnost pobývat s dítětem ve třídě, což dokládalo vysokou míru vzájemné důvěry a ve třídách vytvářelo pro děti příjemné psychosociální prostředí.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- V MŠ zaměřit DVPP více na oblast pedagogické diagnostiky a metod a forem práce zajišťujících individualizaci vzdělávání.
- Zavést v MŠ účinnější formy pedagogické diagnostiky, zejména ve vztahu ke školní zralosti dětí a zjištění z ní využívat pro přípravu individualizované nabídky činností podle jejich individuálních potřeb a možností.
- V ZŠ v zájmu vyšší efektivity výuky dělit třídy s vysokým počtem žáků vzhledem k didaktickým doporučením i platným předpisům, které to umožňují, na skupiny.
- Nastavit takový systém průběžného informování zákonných zástupců o výsledcích vzdělávání žáků, který poskytne škole kvalitní zpětnou vazbu o tom, zda se podařilo informovat všechny zákonné zástupce a ti poskytnutým informacím porozuměli. Provádět účelnou evaluaci postojů rodičů ke škole a waldorfskému vzdělávání. Hledat a uplatňovat nové formy spolupráce s těmi rodiči, jejichž zapojení se ve školní komunitě je sporadické.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 1. února 2019 odstranit nedostatky zjištěné při inspekční činnosti v efektivitě nastavení pedagogické diagnostiky dětí v MŠ a v oblasti vydání ŠVP pro základní školu speciální a ve stejné lhůtě přijmout adekvátní opatření k prevenci těchto nedostatků a písemně informovat Českou školní inspekci, jak byly nedostatky odstraněny a jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Jihomoravský inspektorát, Křížová 22, 603 00 Brno, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.b@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina příspěvkové organizace Waldorfská základní škola a mateřská škola Brno, Plovdivská 8, příspěvková organizace, zřizovatel Statutární město Brno, okres Brno-město, s účinností od 26. 6. 2014, Dodatek č. 1 ke zřizovací listině z 2. 6. 2015
2. Jmenování na místo ředitele Waldorfské základní školy a mateřské školy Brno, Plovdivská 8 Radou města Brna č.j. MMB/273538/2014 s účinností od 1. 8. 2014
3. Statutární město Brno: Příloha obecně závazné vyhlášky č. 2/2017, kterou se stanoví spádové obvody základních škol účinná od 4. 3. 2017
4. Výpisy z rejstříku škol a školských zařízení – Základní škola (IZO 181011077), Mateřská škola (IZO 181009102), Školní družina (IZO 181012502), Školní klub (IZO 181019191) Školní jídelna (IZO 181072076) ze dne 25. 5. 2018
5. M3 Výkaz o základní škole podle stavu k 30. 9.2018 ze dne 15. 10. 2018
6. S1-01 Výkaz o mateřské škole podle stavu k 30. 9. 2018 ze dne 9. 10. 2018
7. Z-2-01 Výkaz o školní družině – školním klubu podle stavu k 31. 10. 2017, Školní družina ze dne 13. 11. 2017, Školní klub ze dne 13. 11. 2017
8. Pracovní náplň učitelky mateřské školy, zástupce ředitele pro MŠ z 1. 9. 2016
9. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání s motivačním názvem Svět je dobrý č. j. DO-14/2018-09-01 platný od 1. 9. 2018
10. Třídní vzdělávací programy vedené ve školním roce 2018/2019 a zásobníky činností
11. Školní řád mateřské školy č. j. SM-03/2018-09-01 účinný od 1. 9. 2018
12. Stanovení výše měsíční úplaty za předškolní vzdělávání na školní rok 2018/2019 z 28. 6. 2018
13. Třídní kniha pro MŠ všech tříd vedené ve školním roce 2018/2019
14. Přehled docházky do MŠ všech tříd vedený ve školním roce 2018/2019
15. Rozhodnutí o přijetí dítěte do mateřské školy školní rok 2018/2019 (vzorek)
16. Kritéria pro přijetí dítěte do mateřské školy č. j. DO-20/2017-10-09 aktualizovaná k 1. 9. 2018
17. Dohoda o docházce dítěte do mateřské školy školní rok 2018/2019, Evidenční list pro dítě v mateřské škole, Vyjádření lékaře o zdravotní způsobilosti a povinném očkování (vzorek třída Hvězdičky)
18. Pedagogická diagnostika MŠ: záznamové listy Pozorování dítěte, dílčí záznamy z průběžného pozorování, dotazníky pro rodiče
19. Dokumentace 2 dětí MŠ s diagnostikovanými SVP platná pro školní rok 2018/2019: Doporučení školského poradenského zařízení včetně informovaného souhlasu zákonných zástupců, IVP, zápisy z jednání se zákonnými zástupci, deníky se záznamy školy a zákonných zástupců o dětech (např. zážitkový deník)
20. Přehled hospitační činnosti v MŠ - školní rok 2017/18, 2018/19 a záznamy z hospitací
21. Zápisy z jednání rady kolegia, z konference MŠ a pedagogické rady MŠ ve školním roce 2018/2019
22. Zápisy z třídních schůzek v MŠ - školní rok 2017/2018 a 2018 a 2019
23. Evaluace MŠ: Výroční zpráva od školního roku 2015/2016, Reflexe školního roku provedené jednotlivými pedagogy MŠ a jejich vyhodnocení, Reflexe školního roku 2017/2018, hodnocení realizace integrovaných bloků
24. Doklady o dosaženém nejvyšším pedagogickém vzdělání pedagogických pracovníků vedené ve školním roce 2018/2019 a osvědčení z absolvovaných seminářů v rámci DVPP, Profesní plán pedagogů na školní roky 2017/2018 a 2018/2019

25. Inspekční zpráva č. j. ČŠIB-722/15-B ze dne 22. 6. 2015
26. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání Waldorfská škola Brno č. j. DO-07/2018-09-01, verze 7 platná od 1. 9. 2018
27. Školní řád základní školy č. j. SM-02/2018-09-01 platný od 1. 9. 2018
28. Koncepce rozvoje školy 2014 – 2020 č. j. DO-17/2014-09-01 z 30. 8. 2014
29. Roční plán školy 2018/2019
30. Výroční zpráva o činnosti Waldorfské základní školy a mateřské školy Brno Plovdivská 8 za školní roky 2016/2017 a 2017/2018
31. Zápisy z jednání pedagogické rady a z Konferencí a Rady kolegia 2018/2019
32. Program poradenských služeb čj. DO-31/2018-09-01 z 31. 8. 2018
33. Seznam žáků se SVP ve školním roce 2018/2019
34. Osobní dokumentace žáků se SVP vedená ve školním roce 2018/2019 (vzorek), IVP pro školní rok 2018/2019 (17 ks), PLPP pro školní rok 2018/2019 (27 ks)
35. Dokumentace vedená ke zřízení třídy pro žáky se SVP – školní rok 2018/2019
36. Plán výchovného poradenství 2018/2019 čj. DO-25/2018-09-10 z 10. 9. 2018
37. Celoškolní plán opatření pro žáky ohrožené studijním neúspěchem nebo odchodem ze vzdělávání č. j. DO-18/2017-09-08 z 8. 9. 2018
38. Bezpečnostní a krizový plán školy č. j. DO-33/2018-09-01 z 31. 8. 2018
39. Minimální preventivní program č. j. DO-26/2018-09-01 z 1. 9. 2018
40. Dokumentace výchovného poradce a školního metodika prevence včetně zápisů z jednání se zákonnými zástupci vedených od školního roku 2017/2018
41. Rozhodnutí ředitele školy ve správním řízení pro školní rok 2018/2019, vzorek
42. Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání – školní klub, Waldorfská škola Brno č. j. DO-22/2018-09-01 platný od 1. 9. 2018
43. Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání – školní družina, Waldorfská škola Brno č. j. DO-23/2018-09-01 platný od 1. 9. 2018
44. Vnitřní řád školního klubu č. j.: SM-11/2018-09-03 platný od 3. 9. 2018
45. Vnitřní řád školní družiny č. j.: SM-06/2018-09-03 platný od 3. 9. 2018
46. Přehled výchovně vzdělávací práce – ŠD a ŠK pro školní rok 2018/2019
47. Tematický plán školního klubu 2018/2019, Činnost školního klubu pro školní rok 2018/2019, Tematický plán družiny 2018/2019 – podzim
48. Webové stránky školy www.waldorf-brno.cz
49. Písemnosti žáků ve školním roce 2018/2019 (vzorek)
50. Třídní knihy pro 1. a 2. stupeň ZŠ (12 ks) a speciální třídu, elektronická matrika školy
51. Organizační řád Waldorfská ZŠ a MŠ Brno, č. j. SM-01/2018-09-01 z 31. 9. 2018
52. Provozní řád ZŠ č. j. SM-08/2018-09-01, Provozní řád MŠ č. j. SM-09/2018-09-01, oba z 31. 8. 2018, Místní provozní bezpečnostní předpis - provoz hřišť (sportovní, dětské, tělocvična) z 21. 10. 2011, řády odborných učeben
53. Dokumentace k hodnocení BOZ školy
54. Korespondence o narušené statické budovy mezi WZŠaMŠ a OŠMT Brno z 6. 1. 2017 a 10. 1. 2017, Žádost o řešení narušené statiky budovy Plovdivská 8 ze 17. 10. 2018
55. Z-017-01 Výkaz o činnosti zařízení školního stravování - Školní jídelna podle stavu k 31. 10. 2017 z 9. 11. 2017
56. Dokumentace k hodnocení ekonomických podmínek školy

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na výše uvedenou adresu jedním z uvedených způsobů, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Marcela Hanáková, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu	<i>Mgr. Marcela Hanáková v. r.</i>
Mgr. Marek Halla, školní inspektor	<i>Mgr. Marek Halla v. r.</i>
PaedDr. Hana Sedláčková, školní inspektorka	<i>PaedDr. Hana Sedláčková v. r.</i>
Mgr. Markéta Šustrová, školní inspektorka	<i>Mgr. Markéta Šustrová v. r.</i>
Mgr. Milena Vlčková, přizvaná osoba, odbornice na waldorfskou pedagogiku	<i>Mgr. Milena Vlčková v. r.</i>
Ing. Vladimír Holuša, kontrolní pracovník	<i>Ing. Vladimír Holuša v. r.</i>

V Brně 30. 11. 2018

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Tomáš Jedlička, ředitel školy	<i>Mgr. Tomáš Jedlička v. r.</i>
------------------------------------	----------------------------------

V Brně 4. 12. 2018